

Sygn. akt II AKa 76/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesław Kosowski (spr.)
Sędziowie:	SA Grzegorz Wątroba SO del. Andrzej Ziębiński
Protokolant:	Grzegorz Pawelczyk

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Częstochowie Stefana Rozmuszcza**

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2018 r.

sprawy **R. W., s. K. i H., ur. (...)**

w B.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji obrońcy skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 6 grudnia 2017 roku, sygn. akt II K 158/17

- utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok łączny;
- zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Częstochowie) na rzecz adwokata B. P. - Kancelaria Adwokacka w C. - kwotę 147, 60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej skazanemu R. W. w postępowaniu odwoławczym, a nadto kwotę 123,53 zł (sto dwadzieścia trzy złote i pięćdziesiąt trzy grosze) tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez obrońcę skazanego w związku z dojazdem do Sądu Apelacyjnego w Katowicach;
- zwalnia skazanego R. W. od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO del. Andrzej Ziębiński SSA Wiesław Kosowski SSA Grzegorz Wątroba

Sygn. akt II AKa 76/18

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Częstochowie rozpatrywał kwestię orzeczenia kar łącznych wobec R. W., skazanego wyrokami:

a) Sądu Wojewódzkiego w Częstochowie z dnia 19 maja 1995 roku w sprawie sygn. II K 42/95 za czyn z art. 158 § 1 d.k.k. popełniony w dniu 4.12.1994r. na karę 1 roku pozbawienia wolności którą odbył w całości;

b) Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 24 września 1997 roku w sprawie sygn. IV K 609/97 za czyn z art. 199 § 2 d.k.k. popełniony w dniu 13.12.1996r. na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności, która została objęta wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 24 lutego 2004 roku w sprawie sygn. akt IV K 464/03;

c) Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 15 marca 2000 roku w sprawie sygn. II K 132/98 za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 21.09.1997r. na karę 3 lata pozbawienia wolności która została objęta wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 24 lutego 2004 roku w sprawie sygn. akt IV K 464/03;

d) Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 24 sierpnia 2000 roku w sprawie sygn. IV K 818/99 za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. popełnionych w dniu 21 kwietnia 1997 roku na jedną karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 40 stawek przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony w dniu 18 kwietnia 1997r. na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 30 stawek przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, oraz na kary łączne: 2 lat pozbawienia wolności oraz grzywny w wysokości 60 stawek przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, przy czym kara pozbawienia wolności została objęta wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 24 lutego 2004 roku w sprawie sygn. akt IV K 464/03, natomiast kara grzywny została wykonana w całości,

e) łącznym Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 24 lutego 2004 roku sygn. IV K 464/03. na karę łączną 3 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w całości;

f) Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 15 lipca 2003 roku w sprawie sygn. II K 15/02, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 stycznia 2004 roku, sygn. II AKa 463/03, za czyn z art. 280§1 k.k. popełniony w dniu 8.04.1999r. na karę 3 lat pozbawienia wolności, za czyny popełnione w dniu 30.11.1998r. na mocy art. 158§1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na mocy art. 278§1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 28.02.1999r. na mocy art. 158§1 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 20.04.1999r. na mocy art. 280§1 k.k. w zw. z art. 11§3 k.k. na karę 3 lata pozbawienia wolności oraz za czyn popełniony w dniu 1/2.05.1999r. na mocy art. 279§1 k.k. na karę 1 roku pozbawienia wolności, w miejsce których to kar wymierzono skazanemu karę łączną 6 lat pozbawienia wolności, która została objęta wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 16 sierpnia 2005 roku w sprawie sygn. akt II K 49/05;

g) Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 10 listopada 2004 roku w sprawie sygn. IV K 214/04 za czyn z art. 158 § 2 k.k. popełniony w nocy 6/7.07.1998r. na karę 4 lat pozbawienia wolności, która została objęta wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 16 sierpnia 2005 roku w sprawie sygn. akt II K 49/05;

h) łącznym Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 16 sierpnia 2005 roku, sygn. II K 49/05, na karę łączną 7 lat pozbawienia wolności, którą odbywa w okresie: od 30.11.1998 roku do 01.12.1998 roku, od 02.05.1999 roku do 03.05.1999 roku, od 05.05.1999 roku do 29.07.1999 roku, od 18.08.1999 roku do 13.12.1999 roku, od 02.01.2000 roku do 27.06.2001 roku, 01.04.2004 roku do 12.05.2004 roku, 30.08.2004 roku do 21.11.2006 roku, od 21.12.2006 roku do 13.08.2007 roku, od 08.11.2014 roku do 08.09.2015 roku, od 28.05.2017 roku do 17.07.2018 roku,

i) Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 30 kwietnia 2009 roku w sprawie sygn.

IV K 480/08 za czyn z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 11.05.2008r. na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 191 § 1 k.k. w zw. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 11.05.2008r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, oraz na karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, którą odbył w całości;

j) Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 09 lipca 2009 roku, sygn. akt XI K 301/09 za czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. popełniony w dniu 28 stycznia 2008 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat tytułem próby, oraz na mocy art. 71§1 k.k. grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł;

k) Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 13 lipca 2012r. w sprawie sygn. XIII K 450/11, zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 30 listopada 2012 r. sygn. akt VII Ka 936/12,- za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art.158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz art. 64 § 2 k.k. popełniony w dniu 7 stycznia 2011 r. na karę 3 lat pozbawienia wolności, za czyn z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz art. 64 § 2 k.k. popełniony w dniu 7 stycznia 2011 r. na karę 3 lat pozbawienia wolności, oraz na karę łączną 4 lat pozbawienia wolności, która będzie odbywał w okresie od 17.07.2018 roku do 16.07.2018 roku,

l) Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 11 czerwca 2014 roku w sprawie II K 241/14, za czyn z art. 242 § 3 k.k. popełniony w okresie od 19 stycznia 2014r do 8 lutego 2014r, na karę 1 miesiąca pozbawienia wolności, która będzie odbywał w okresie od 16.07.2022 roku do 15.08.2022 roku;

m) Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 02 kwietnia 2015 roku, sygn. akt XI K 1261/13 za czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k., popełniony w dniu 03 czerwca 2013 roku, na karę 1 roku pozbawienia wolności, którą będzie odbywał w okresie od 03.06.2013 roku do 04.06.2013 roku oraz od 30.08.2022 roku do 28.08.2023 roku,

n) Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 07 grudnia 2016 roku, sygn. akt XI K 406/16, zmienionego wyrokiem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 04 kwietnia 2017 roku sygn. VII Ka 148/17 za czyn z art. 46 ust. 1 ustawy z 24.04.1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i art. 4 § 1 kk, popełniony w okresie od 18.08.2002 roku do 04.08.2003 roku, na karę 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą będzie odbywał w okresie od 28.08.2023 roku do 26.09.2024 roku oraz grzywnę w wysokości 100 stawek przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 20 zł,

o) Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 02 października 2017 roku, sygn. akt II K 283/17, za przestępstwo z art. 242 § 3 k.k. w zw. z art. 242 § 2 k.k. popełnione w okresie od 11 listopada 2015 roku do 28 maja 2017 roku na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności, którą będzie odbywał w okresie od 26.09.2024 roku do 25.11.2024 roku.

W wyniku rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 6 grudnia 2017r., sygn. akt II K 158/17 na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20.02.2015r o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw

w związku z art. 569 § 1 k.p.k. połączył opisane w punktach h), k), l), m) i n), kary łączne pozbawienia wolności i kary pozbawienia wolności, wymierzone wyrokami w sprawach sygn. akt: II K 49/05 Sądu Okręgowego w Częstochowie, XIII K 450/11 Sądu Rejonowego

w Częstochowie, II K 241/14 Sądu Rejonowego w Raciborzu, XI K 1261/13 Sądu Rejonowego w Częstochowie i XI K 406/16 Sądu Rejonowego w Częstochowie i wymierzył skazanemu R. W. karę łączną 12 lat pozbawienia wolności.

Sąd na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20.02.2015r o zmianie ustawy

- Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 569 § 1 kpk połączył również opisane w punktach j) i n) kary jednostkowe grzywny wymierzone wyrokami w sprawach sygn. akt: XI K 301/09 Sądu Rejonowego w Częstochowie i XI K 406/16 Sądu Rejonowego w Częstochowie i wymierzył skazanemu R. W. karę łączną grzywny w wysokości 120 stawek ustalając, iż wysokość jednej stawki dziennej wynosi 15 zł.

Na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okresy odbytych kar pozbawienia wolności: ze sprawy II K 49/05 od 30.11.1998 roku do 01.12.1998 roku, od 02.05.1999 roku do 03.05.1999 roku, od roku do 29.07.1999 roku, od 18.08.1999 roku do 13.12.1999 roku, od roku do 27.06.2001 roku, 01.04.2004 roku do 12.05.2004 roku, 30.08.2004 roku do 21.11.2006 roku, od 21.12.2006 roku do 13.08.2007 roku, od 08.11.2014 roku godz. 00.30 do 08.09.2015 roku godz. 17.10, od 28.05.2017 roku godz. 20.30 do 06.12.2017 roku, oraz ze sprawy XIK 1261/13 od 03.06.2013 roku do 04.06.2013 roku.

Na podstawie art. 572 k.p.k. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie co do wyroków opisanych w punktach: a), b), c), d), e), f), g), i), j) (odnośnie połączenia kar pozbawienia wolności).

Sąd orzekł również o niepokrytych kosztach obrony z urzędu skazanego, którego zwolnił od ponoszenia kosztów procesu, obciążając nimi Skarb Państwa.

Z wyrokiem tym nie zgodził się obrońca skazanego R. W. zaskarżając go w zakresie rozstrzygnięcia o karach łącznych pozbawienia wolności i grzywny.

Zarzucając rażąco niewspółmierność tak kary łącznej 12 lat pozbawienia wolności, obrońca wskazał na nienależyte jego zdaniem uwzględnienie zachowania skazanego, okoliczności takich, jak wiek, stan zdrowia oraz jego postępowanie w okresie odbywania kary. To zdaniem skarżącego winno prowadzić do zastosowania pełnej absorpcji.

Zarzucając natomiast rażąco niewspółmierność kary łącznej 120 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na 15 zł., obrońca wskazał, iż Sąd I instancji nie nadał odpowiedniego znaczenia sytuacji majątkowej skazanego, jego warunkom osobistym oraz rodzinnym.

Stawiając te zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku: w pkt 1 i wymierzenie skazanemu na zasadzie absorpcji kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 7 lat, natomiast w pkt 2 poprzez wymierzenia skazanemu kary łącznej 100 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na 10 zł.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja obrońcy skazanego nie okazała się skuteczna. Postawione zarzuty jawią się, jako bezzasadne.

Na wstępie należy zauważyć, iż Sąd I instancji w pełni prawidłowo dokonał połączenia skazanemu R. W. zarówno kar pozbawienia wolności, jak i grzywny. Właściwie przy tym uznał, że stosowanie przepisów o karze łącznej w brzmieniu sprzed dnia 30 czerwca 2015r. nie byłoby dla skazanego względniejsze. W tej materii zaprezentował w uzasadnieniu bardzo szeroką argumentację, z którą w pełni należy się zgodzić. Okoliczności te nie były zresztą kwestionowane w środku odwoławczym.

Skarżący zakwestionował natomiast wymiar kar łącznych, zarzucając ich rażąco niewspółmierność, poprzez niezastosowanie pełnej zasady absorpcji.

Niejednokrotnie podkreślano tak w rozlicznych judykatach, jak i w doktrynie, że niezależnie od możliwości zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji, asperacji jak i zasady pełnej kumulacji, oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia. Natomiast priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji (tak m.in. A. Marek: Komentarz, Kodeks karny, Warszawa 2004 rok s. 293; wyrok SN z dnia 2 grudnia 1975 roku Rw 628/75, OSNKW 1976/2/33, wyrok SA w Katowicach z dnia 13 listopada 2003 roku, II AKa 339/03).

Sąd I instancji, co bezspornie wynika z treści uzasadnienia, miał w polu widzenia wszystkie elementy, które należy brać pod uwagę przy wymiarze kary łącznej. Dokonał wnikliwej analizy zachowania skazanego. Słusznie przy tym zauważył, że mamy do czynienia z osobą, która wielokrotnie wchodziła w konflikt z prawem. Ponadto kary podlegające łączeniu były popełniane na przestrzeni kilkunastu lat i były skierowane przeciwko różnym dobrom chronionym

prawem. Wszystkie te elementy przemawiały za zastosowaniem przy wymiarze kary łącznej pozbawienia wolności zasady asperacji, ale bardziej zbliżonej do kumulacji.

Argumenty podnoszone przez obrońcę w apelacji, a odnoszące się do stanu zdrowia skazanego nie mogą przemawiać za stosowaniem zasady absorpcji, jak widziałby tę problematykę skarżący.

Tym samym w pełni należy zgodzić się ze stanowiskiem Sądu I instancji, iż względy prewencji ogólnej i szczególnej przemawiały za zastosowaniem zasady asperacji i wymierzeniem R. W. kary łącznej 12 lat pozbawienia wolności oraz kary łącznej 120 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości stawki dziennej na 15 zł. Kary te w żadnej mierze nie noszą cech rażącej niewspółmierności, bo o takiej można mówić jedynie wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowo stosowanych dyrektyw wymiaru kary do tego stopnia, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby "rażąco" niewspółmierną - to jest w stopniu niedającym się wręcz zaakceptować (tak m.in. wyrok SA w Katowicach

z dnia 6 września 2012r., II AKA 325/12, wyrok SA w Gdańsku z dnia 4 grudnia 2012r., II AKA 374/12, wyrok SA w Lublinie z dnia 28 lutego 2013r., II AKA 21/13).

Szczególnie jest to widoczne w odniesieniu do kary grzywny, gdzie obrońca wnosi o jej obniżenie ze 120 stawek dziennych na 100 stawek dziennych. W tej sytuacji trudno mówić o „rażącej niewspółmierności”. Podobnie jak w przypadku ustalenia wysokości stawki dziennej, gdzie kwota 15 zł tylko w minimalnym stopniu przekracza minimalną kwotę ustawowo przewidzianą.

Dlatego też zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy.

Sąd II instancji zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu w postępowaniu odwoławczym, a R. W., z uwagi na jego sytuację majątkową i materialną, zwolnił od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO del. Andrzej Ziębiński SSA Wiesław Kosowski SSA Grzegorz Wątroba